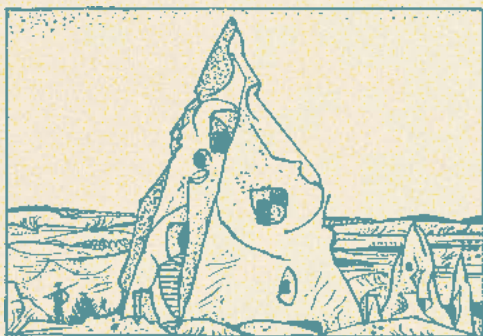

ΠΑΤΡΙΚ ΛΗ ΦΕΡΜΟΡ

ΚΑΙΡΟΣ ΤΟΥ ΣΙΓΑΝ

ΣΤΗ ΣΙΩΠΗ ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΝ
ΒΟΡΕΙΑ ΓΑΛΛΙΑ - ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΘ

Περιεχόμενα

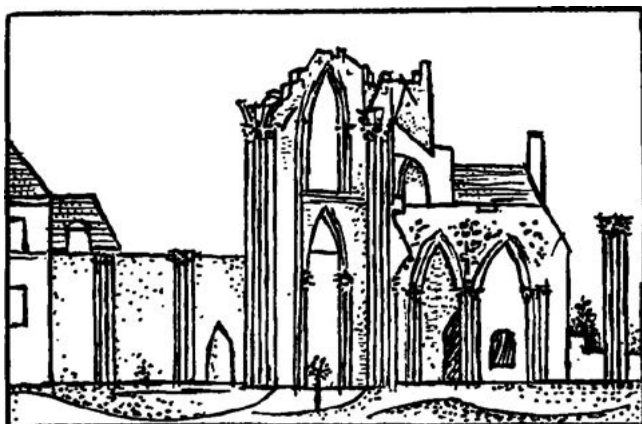

Σημείωμα του μεταφραστή	9
Εισαγωγή	15
Το αβαείο του Σεν Βαντρίλ Ντε Φοντανέλ	23
Από το Σολέμ στο Λα Γκραντ Τραπ	71
Τα μοναστήρια στους βράχους της Καππαδοκίας	107
Υστερόγραφο	121

EIKONES JOHN CRAXTON

Το αβαείο
του Σεν Βαντρίλ Ντε Φοντανέλ

Με περιέργεια και αμφιβολίες ανηφόρισα από τον δρόμο της Ρουέν-Ιβετό προς το αβαείο του Σεν Βαντρίλ. Είχα περάσει μια φριχτή νύχτα στη Ρουέν σ' ένα μικρό ξενοδοχείο κοντά στον σταθμό, όπου μια παρέλαση από εφιάλτες υπογραμμιζόταν από τον θόρυβο τρένων που έρχονταν κι έφευγαν με βρόντους και σφυρίγματα, και μ' ένα ξεφύσημα ατμού και καπνού που, έπειτα από μια βδομάδα υπνοβασίας στο Παρίσι, μετέτρεπε τη νύχτα μου σε διάστημα έντονης και ατελείωτης αγωνίας. Ως και τα ομιχλώδη φιδογυρίσματα του κάτω Σηκουάνα, τα καταπράσινα λιβάδια και οι μονοί στοιχοί από λεύκες, που ανάμεσά τους είχε ταξιδέψει το λεωφορείο το επόμενο πρωί, δεν μπορούσαν να διαλύσουν αυτή μου τη διάθεση νωθρότητας και κατάθλιψης· και τώρα, ανηφορίζοντας τον ζεστό δρόμο μέσ' από το δάσος στα τέλη του καλοκαιριού, αναρωτιόμουν μήπως θα 'ταν προτιμότερο να εγκαταλείψω το σχέδιό μου. Αυτό που έτρεμα περισσότερο, σχεδόν, κι από την επιτυχία ήταν η άμεση αποτυχία. Αν δεν υπήρχε χώρος στο αβαείο, ή αν για κάποιον άλλο λόγο δεν μπορούσαν οι μοναχοί να με δεχτούν, θα έπρεπε να επιστρέψω στο Παρίσι και να αναπροσαρμόσω τα σχέδιά μου για τις επόμενες βδομάδες. Πήγαινα άγνωστος και απρόσκλητος, ένας πολίτης του αιρετικού νησιού από την άλλη πλευρά της Μάγχης, χωρίς καν τη δικαιολογία ότι ήθελα να αποσυρθώ

από τα εγκόσμια· στην πραγματικότητα, έψαχνα για ένα ήσυχο και φτηνό μέρος για να μείνω όσο θα συνέχιζα να δουλεύω ένα βιβλίο που έγραφα. Ένας φίλος στο Παρίσι μου είχε πει ότι το Σεν Βαντρίλ ήταν ένα από τα πιο παλαιά και όμορφα αβαεία των βενεδικτίνων στη Γαλλία· έτσι κατέστρωσα τα σχέδιά μου και ξεκίνησα...

Ήταν Κυριακή και το οίκημα στην πύλη ήταν γεμάτο επισκέπτες που, έχοντας μόλις βγει από τη λειτουργία, αγόραζαν εικόνες, μετάλλια, ροζάρια και διάφορα *bon dieuserie*.¹ Ένας ταλαιπωρημένος μοναχός με γυαλιά με κοκάλινο σκελετό απαντούσε σε αναρίθμητες ερωτήσεις· κι ένα τέταρτο της ώρας είχε περάσει προτού κατορθώσω, με πολύ φόβο, να εξηγήσω την πρότασή μου. Με άκουσε με συμπάθεια και μου ζήτησε να επιστρέψω αφού θα 'χε μιλήσει με τον αβά. Όταν τελικά η μαυροντυμένη του φιγούρα εμφανίστηκε ξανά να διασχίζει τον κήπο, είδα πως χαμογελούσε. Παίρνοντας τον βαρύ μου σάκο, ανακοίνωσε: «Ο πανοσιολογιότατος αβάς σάς καλωσορίζει και μπορεί να σας δεχτεί».

Λίγα λεπτά αργότερα, μια πόρτα είχε κλείσει έξω τον θόρυβο από τους κυριακάτικους επισκέπτες κι ένας σιωπηλός λαβύρινθος από λευκές σκάλες και διαδρόμους μας κατάπια. Ο μοναχός άνοιξε μια πόρτα κι είπε: «Αυτό είναι το κελί σας». Ήταν ένα ψηλοτάβανο δωμάτιο του δέκατου έβδομου αιώνα μ' ένα άνετο κρεβάτι, ένα *prie-dieu*,² ένα γραφείο, μια καρέκλα

1 Θρησκευτικά μπιχλιμπίδια. (Σ.τ.Μ.)

2 Γονατιστήρι. (Σ.τ.Μ.)

με ταπετσαρία, μια πράσινη ρυθμιζόμενη λάμπα ανάγνωσης κι έναν μάλλον δυσάρεστο σταυρό στους ασβεστωμένους πέτρινους τοίχους. Το παράθυρο έβλεπε σε μια χλοερή αυλή, όπου ένα μικρό σιντριβάνι παιχνιδιζε, πάνω από το γκρίζο πλευρό των κτισμάτων της μονής και τον τοίχο που έκρυβε το αβαείο απ' τα σπίτια με τσατμά του χωριού. Μια δασική θέα ξετυλιγόταν παραπίσω. Στο μέσον του γραφείου υπήρχε ένα μεγάλο μελανοδοχείο, ένας δίσκος γεμάτος πένες κι ένα σημειωματάριο που το στυπόχαρτό του ήταν καινούργιο. Ίσα που είχα προφτάσει να βγάλω τα ρούχα μου και τα χαρτιά μου όταν μια μεγάλη καμπάνα άρχισε να χτυπά κι ο μοναχός, που ήταν ο αρχοντάρης, επέστρεψε για να με οδηγήσει στην τράπεζα για το μεσημεριανό γεύμα. Καθώς προχωρούσαμε, τα κτίσματα άλλαξαν περίοδο, από την αρχιτεκτονική του δέκατου όγδοου και του δέκατου έβδομου αιώνα στη γοτθική· και τελικά σταματήσαμε δίπλα στο χωνευτήρι, σ' έναν πανέμορφο σκεπαστό διάδρομο με οξυκόρυφα τόξα, έξω από μια μεγάλη σκαλιστή πόρτα όπου πολλοί άλλοι επισκέπτες είχαν συγκεντρωθεί επίσης. Ο αρχοντάρης μάς οδήγησε στην τράπεζα, όπου ο αβάς, μια ψηλή, αρχοντική φιγούρα με άσπρα μαλλιά, μαύρο σκούφο και χρυσό επιστήθιο σταυρό με πράσινο κορδόνι, περίμενε για να μας υποδεχτεί. Είπε λίγες κουβέντες στον καθένα από εμάς τους επισκέπτες, και μερικοί, πέφτοντας στο ένα γόνατο, φίλησαν το μεγάλο σμαράγδι στο δεξί του χέρι. Εμένα μου απηύθυνε μια ευγενική προσφώνηση στα αγγλικά, που προφανώς την είχε μάθει μια μακρινή εποχή από κάποια γκουβερνάντα. Ένας δόκιμος πλησίασε με

μια ασημένια κανάτα και μια λεκάνη· ο αβάς έχυσε λίγο νερό στα χέρια μας, μας πρόσφεραν μια πετσέτα, κι έτσι ολοκληρώθηκε το καλωσόρισμά μας, όπως συνηθίζεται στους βενεδικτίνους.

Η προσευχή διήρκεσε πολλά λεπτά· κι όταν καθίσαμε, βρέθηκα ανάμεσα σε δύο επισκέπτες ιερείς, με τις μπιρέτες τους έτσι διπλωμένες ώστε να 'ναι επίπεδες, δίπλα στα πιάτα τους πάνω στο μακρύ τραπέζι των επισκεπτών στο μέσον της τράπεζας, κάτω ακριβώς από το βάθρο του αβά. Κατά μήκος των τοίχων αυτής της τεράστιας αίθουσας, τα τραπέζια των μοναχών ήταν αραδιασμένα σε δύο συνεχόμενες σειρές, και πίσω τους μια σειρά από ρομανικές κολόνες με συμπλεκόμενα νορμανδικά τόξα δημιουργούσαν μια αβαθή στοά. Ο χώρος είχε μια ατμόσφαιρα αχανούς αρχαιότητας. Γκρίζοι πέτρινοι τοίχοι υψώνονταν μέχρι μια γοθτική ξύλινη οροφή και, πάνω απ' το τραπέζι του αβά, κρεμόταν ένας γιγάντιος σταυρός. Καθώς οι μοναχοί έχωναν την πετσέτα τους μέσ' από το περιλαίμιό τους με μια ταυτόχρονη και όμοια κίνηση, μια απόκοσμη φωνή άρχισε να μιλά στα λατινικά μέσ' από τις σκιές από πάνω και, κοιτώντας προς το μέρος της, είδα στο πέρα άκρο της τράπεζας μια προεξοχή με κολόνες σε ύψος επτά μέτρων, που πρόβαλλε σαν χελιδονοφωλιά κι ήταν προσβάσιμη μονάχα από μια κρυφή σκάλα. Αυτός ο προεξέχων άμβωνας πλαισίωνε το κεφάλι και τους ώμους ενός μοναχού, ο οποίος διάβαζε σ' ένα γραφείο στο φως μιας λάμπας που έσκαβε ένα κοίλωμα φωτός στο μισοσκοτάδο. Ηχεία μετέδιδαν την τραγουδιστή του φωνή. Εντωμεταξύ, ο αρχοντάρης

κι ένα πλήθος μοναχών με ποδιά σερβίριζαν στα τραπέζια, βάζοντας μπροστά μας σουπιέρες με λαχανόσουπα και ρίχνοντας στο πιάτο μας δύο βραστά αυγά, που τα ακολούθησαν πατάτες με φακές, σαλάτα με αντίδια και τελικά stroγγυλό καμαμπέρ μαζί με έξοχο ψωμί από τ' αρτοποιείο του αβαείου. Πού και πού κάποιος μοναχός άφηνε τη θέση του και γονάτιζε για μερικά λεπτά μπροστά στο τραπέζι του αβά. Με ένα σήμα απ' αυτόν, σηκωνόταν, έκανε βαθιά υπόκλιση κι αποσυρόταν... Εμπνευσμένος ίσως από βικτοριανές χρωμολιθογραφίες που εικόνιζαν τον μοναστικό βίο, περίμενα να ρέει άφθονο το κόκκινο κρασί. Όμως οι μεταλλικές κανάτες στο τραπέζι μας, αλίμονο, είχαν μόνο νερό.

Η απαγγελία είχε αλλάξει τώρα από λατινικά σε γαλλικά, εκφωνούμενη με την ίδια πένθιμη και για μένα εν πολλοίς ακατανόητη, μονότονη φωνή. Μερικά κύρια ονόματα ξεχώριζαν –Λουδοβίκος Φίλιππος, Ντιπανλού, Λακορντέρ, Γκιζό, Θιέρσος, Γαμβέτας, Μονταλεμπέρ– και ήταν φανερό πως ακούγαμε ένα κεφάλαιο της γαλλικής ιστορίας του δέκατου ένατου αιώνα. Αυτός ο αφύσικος τρόπος εκφώνησης ενός θύραθεν κειμένου ηχούσε στην αρχή παράλογος και παράξενα φαρισαϊκός, όμως ανακάλυψα ότι ο αρχικός του στόχος ήταν να ανακόπτει τη μελοδραματική ματαιοδοξία και ταυτόχρονα να ελαχιστοποιεί τις δυσκολίες του αμόρφωτου αναγνώστη την εποχή του αγίου Βενέδικτου. Σε όλη τη διάρκεια του γεύματος, δεν ειπώθηκε άλλη κουβέντα. Τα τραπέζια καθαρίστηκαν και οι μοναχοί, με τα μάτια χαμηλωμένα, κάθισαν με πλεγμένα τα δάχτυλα κάτω από τα σκαπουλάρια

τους. Τότε ο αβάς έδωσε ένα απότομο χτύπημα με μια μικρή ματσόλα· ο αναγνώστης, αφήνοντας το κείμενό του, υποκλίθηκε τόσο χαμηλά πάνω από το κιγκλίδωμα που έλεγες πως θα 'πεφτε, κι έπειτα απήγγειλε μονότονα τις λέξεις *Tu autem Domine miserere nobis*³ άπαντες σηκώθηκαν και, υποκλιόμενοι με το κορμί κάθετο και τα χέρια σταυρωμένα στα γόνατα, έψαλαν μια μακρά ευχαριστία. Ισιώνοντας το κορμί, στράφηκαν και υποκλίθηκαν στον αβά και, ψάλλοντας ακόμη, βγήκαν αργά από την τράπεζα σε διπλό στοίχο από δυο πλευρές των σκεπαστών διαδρόμων, μπήκαν στην εκκλησία και διέσχισαν τον διάδρομο του κεντρικού κλίτους. Εδώ, κάθε ζευγάρι μοναχών γονάτισε, έκλιναν ο ένας στον άλλο το κεφάλι και κατευθύνθηκαν προς αντικρινούς πάγκους. Το ψάλσιμο εξακολούθησε για περίπου οχτώ λεπτά κι έπειτα η είσοδος αντιστράφηκε με επισημότητα. Φτάνοντας στους σκεπαστούς διαδρόμους, οι στοίχοι από μαύρες φιγούρες διαλύθηκαν και σκόρπισαν στο αβαείο.

Πίσω στο κελί μου, κάθισα μπροστά στο καινούργιο στυπόχαρτο και τις πένες και τις άγραφες κόλλες αναφοράς. Είχα ζητήσει ησυχία, μοναξιά και γαλήνη, και να τες· το μόνο που έπρεπε να κάνω τώρα ήταν να γράψω. Όμως πέρασε μία ώρα και τίποτα δεν έγινε. Άρχισε να βρέχει στο δάσος έξω και ξάφνου ένιωσα κατάθλιψη και ανείπωτη μοναξιά να πέφτουν πάνω μου σαν σφυρί. Από τη μέσα μεριά της πόρτας μου οι τυπωμένοι «Κανόνες για την Πτέρυγα των Επισκεπτών» πε-

3 Σὺ δε, Κύριε, ελέησόν μας. (Σ.τ.Μ.)

ριλάμβαναν ένα πλήθος από στενάχωρες πληροφορίες. Η μέρα των μοναχών, έμαθα, άρχιζε στις 4:00 π.μ. με τους Matins⁴ και τους Lauds,⁵ ακολουθούμενους από περιόδους για ιδιωτικές λειτουργίες, ανάγνωση και περισυλλογή. Η μέρα ενός επισκέπτη άρχιζε στις 8:15, με την πρώτη Ώρα και το πρόγευμα μες στη σιωπή. Στις 10:00 η Μοναστική Λειτουργία ήταν στριμωγμένη ανάμεσα στην τρίτη και την έκτη Ώρα. Μεσημεριανό γεύμα στη 1:00. Ενάτη Ώρα και εσπερινός στις 5:00 μ.μ. Βραδινό γεύμα στις 7:30, ύστερα στις 8:30 απόδειπνον, και στο κρεβάτι μες στη σιωπή στις 9:00. Όλα τα γεύματα, επισήμαιναν οι κανόνες, τρώγονταν μέσα σε σιωπή: η εντολή προς τον επισκέπτη ήταν για την «αναψυχή» του να αποσύρεται και να μιλά στους μοναχούς μόνο με την άδεια του αβά· να μη θορυβεί καθώς τριγυρνά στο αβαείο· να μην καπνίζει στη μονή· να μιλά χαμηλόφωνα και να τηρεί σχολαστικά τις περιόδους σιωπής. Οι κανόνες μού φάνηκαν απίστευτα περιοριστικοί. Τόση σιωπή και σοβαρότητα! Όλο το μέρος μού φάνηκε σαν τεράστιος τάφος, μια νεκρόπολη της οποίας ο μόνος ζωντανός κάτοικος ήμουν εγώ.

Η πρώτη καμπάνα σήμαινε ήδη τον εσπερινό και κατέβηκα στους σκεπαστούς διαδρόμους και παρακολούθησα τους μοναχούς να συγκεντρώνονται σιωπηλοί για την όμοια με πομπή είσοδό τους. Πάνω από το ράσο και το σκαπουλάριό τους είχαν φορέσει μαύρο ράσο με κουκούλα, φαρδύ ώστε

4 Όρθρος. (Σ.τ.Μ.)

5 Αίνοι. (Σ.τ.Μ.)

να χωράει τα συνηθισμένα τους άμφια, τόσο που μέσα του έμοιαζε πιο πολύ να γλιστράνε παρά να βαδίζουν. Τα χέρια τους ήταν ενωμένα, αόρατα, σαν αυτά των μανδρινών, μέσα στις πτυχές των μανικιών τους, και τα σκυμμένα πρόσωπά τους, βαθιά μέσα στη σπηλιά της μυτερής τους κουκούλας, ήταν σχεδόν ολότελα κρυμμένα. Τι υπέροχο ρούχο για να 'σαι ανώνυμος! Ήταν φτυστοί οι μοχθηροί μοναχοί στον Ιταλό της Αν Ράντκλιφ και οι κακούργοι της προτεσταντικής αντιπαπικής λογοτεχνίας. Εντούτοις, δεν έδειχναν τόσο απειλητικοί, όσο απελπιστικά θλιμμένοι. Μόνο στην τράπεζα και την εκκλησία μπόρεσα να δω τα πρόσωπά τους· και, καθώς καθόμουν στον εσπερινό παρακολουθώντας τους, πότε κουκουλωμένους, πότε ασκεπείς, ανάλογα με την πορεία της λειτουργίας, έδειχναν αφύσικα χλωμοί, κάποιιοι πράσινοι σχεδόν. Τα οστά στο πρόσωπό τους ήταν σχεδόν πάντα κοντά στην επιφάνεια. Όμως, αν κι ένα βαθύ κοίλωμα τόνιζε συχνά τη σκιά κάτω απ' το ζυγωματικό, το πρόσωπό τους ήταν ουσιαστικά αρυτίδωτο, κι αυτή η καταβεβλημένη όψη χωρίς ζάρες ήταν ό,τι ξεχώριζε το δικό τους πρόσωπο από οποιοδήποτε άλλο. Πόσο διαφορετικό ήταν, σκέφτηκα, από τα άγρια, τριχωτά πρόσωπα ληστών που είχαν οι έλληνες καλόγεροι στον Άθω και τα Μετέωρα, που τα μάτια τους οιογαίνε κι αστράφτουν και λαμπυρίζουν κάτω από κούτελα που είναι πάντοτε δεμένα σε κόμπους οργής ή γέλιου ή συγκέντρωσης, ή χαλαρωμένα ξάφνου με μειλίχια, ολύμπια καλοσύνη. Είχα συχνά στο μυαλό μου το χάσμα ανάμεσα στους κοινοβιάτες της Ρώμης κι αυτούς του Βυζαντίου. Μια κου-

κουλοφόρος φιγούρα περνούσε σιωπηλή και ξάφνου, μ' ένα χαμόγελο, θυμόμουν τους πατέρες Διονύσιο και Γαβριήλ, τους αδερφούς Θεοφύλακτο, Χρίστο και Πολύκαρπο, τους γενάτους, μακρυμάλληδες, καλημαυχοφόρους οικοδεσπότες και προστάτες μου στην Κρήτη κατά τη διάρκεια του πολέμου, που 'βαζαν τις ρακές, έσπαγαν καρύδια, έλεγαν τραγούδια του βουνού, έλυναν κι έδεναν πιστόλια, μου έκαναν ατελείωτες ερωτήσεις για τον Τσόρτσιλ και ροχάλιζαν κάτω από λιόδεντρα, ενώ οι αχτίδες του ήλιου έπεφταν κάθετα στο Λιβυκό Πέλαγος... Όμως εδώ, στις σκιές του βορρά στο αβαείο, δεν υπήρχε ποτέ χαμόγελο ή κατσούφιασμα. Καμία σεισμική δόνηση ευθυμίας ή θυμού ή φόβου δεν θα μπορούσε ποτέ, ένιωθα, να διαταράξει τη γαλήνια γεωγραφία αυτών των μοναχικών χαρακτηριστικών. Τα βλέφαρά τους ήταν πάντα χαμηλωμένα και, όταν πού και πού υψώνονταν, καμία δόλια λάμψη δεν εμφανιζόταν, παρά μόνο μια επιμελώς καλλιεργημένη ηρεμία, απόσυρση και πραότητα, και περιστασιακά μια έκφραση απόμακρης και κουρασμένης μελαγχολίας. Το πνιχτό φως μες στην εκκλησία κρεμούσε ανάμεσά μας ένα αραχνοῦφαντο τούλι, αναπαράγοντας ακριβώς την ατμόσφαιρα ενός ισπανικού ατελιέ στις αρχές του δέκατου έβδομου αιώνα, όπου –κερένια, αυστηρά, αναιμικά, με κουρά– ήταν σκυμμένα σε προσευχή τα μοντέλα του Θουρμπαράν και του Ελ Γκρέκο. Δεν είναι τυχαίο που αυτοί οι ζωγράφοι είχαν ακολουθήσει καταπόδας την αγία Τερέζα και τον άγιο Ιωάννη του Σταυρού, και απεικόνισαν τόσο πιστά τα εξωτερικά σημάδια της μοναστικής υπακοής, προσευχής, περιουλλο-

γής, αυτοτιμωρίας και του μυστικιστικού πειραματισμού – τα ίχνη που αφήνει η σκοτεινή νύχτα της ψυχής με την αναρρίχηση σε ουράνια όρη και την εξερεύνηση εσωτερικών ουρανίων μονών. Καθώς σκόρπιζαν οι μοναχοί μετά τον εσπερινό και, μερικές ώρες αργότερα, ύστερα από το απόδειπνον, είχα την αίσθηση πως η θερμοκρασία έπεσε στο μηδέν, με το αίμα να κυλά κάθε δευτερόλεπτο πιο αραιό και αργό, λες και τελικά η καρδιά, με τρόπο ανεπαίσθητο, θα μπορούσε να πάψει να χτυπά. Αυτοί οι άνθρωποι ζούσαν στ' αλήθεια λες και κάθε μέρα ήταν η τελευταία τους, εν ειρήνη με τον κόσμο, με τα κρίματά τους εξομολογημένα, δυνατοί χάρη στη μετάληψη, έτοιμοι οποιαδήποτε στιγμή δίχως πόνο τα μεσάνυχτα να ξεψυχήσουν.⁶ Ο θάνατος, όταν ερχόταν, θα ήταν η ευκολότερη απ' τις μεταβάσεις. Με τη σιωπή, την εμφάνιση, το χρώμα και την περπατησιά φαντασμάτων, που είχαν ήδη, το στερνό βήμα θα ήταν απλώς μια λεπτομέρεια. «Κι έπειτα» συνέχιζα μέσα μου, «όταν ανοίξουν οι χρυσές πύλες μ' ένα σάλπισμα αγγέλων, τι θα συμβεί τότε; Δεν θα νιώσουν αυτοί οι αθόρυβοι άνθρωποι σαν χαμένοι στις οδούς που θα 'ναι στρωμένες με βήρυλλο και σαρδόνηχα και υάκινθο; Ύστερα από τόσα χρόνια απομόνωσης, σίγουρα θα προτιμούσαν το αιώνιο λυκόφως και κάνα δυο κυπαρίσσια...». Το αβαείο κοιμόταν τώρα του καλού καιρού, όμως μου φαινόταν παράλογα νωρίς – περίπου η ώρα που οι φίλοι στο Παρίσι (οι οποίοι

---

6 «To cease upon the midnight with no pain», από το «Ode to a Nightingale» [«Ωδή σ' ένα αηδόνη»] του Τζον Κιτς. (Σ.τ.Μ.)

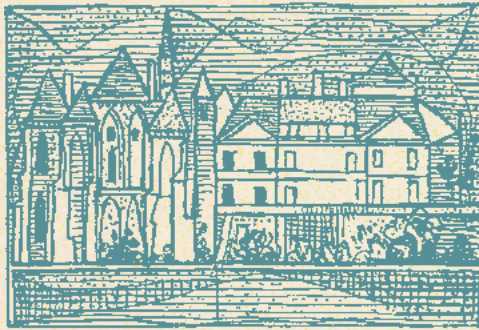
μου έλειπαν αιφνίδια κι αβάσταχτα) δεν ήξεραν ακόμη πού θα δειπνούσαν. Έχοντας τελειώσει ένα μπουκαλάκι Καλβαντός, που το 'χα αγοράσει στη Ρουέν, κάθισα στο γραφείο μου πλημμυρισμένος από μελαγχολία και *accidie*.⁷ Καθώς κοιτούσα γύρω στο λευκό κουτί που ήταν το κελί μου, υπέφερα απ' αυτό που δήλωσε ο Πασκάλ ότι είναι η αιτία κάθε ανθρωπίνης δυστυχίας.⁸

---

7 *Απάθεια*. (Σ.τ.Μ.)

8 «*Tout le malheur des hommes vient d'une seule chose, qui est de ne savoir pas demeurer en repos, dans une chambre*» [«Όλες οι δυστυχίες των ανθρώπων πηγάζουν από ένα πράγμα μόνο, ότι δεν ξέρουν πώς να μείνουν ήσυχοι σ' ένα δωμάτιο»]. (Σ.τ.Μ.)

Από τα αβαεία στη βόρεια Γαλλία ως τα επιβλητικά μοναστήρια στους βράχους της Καππαδοκίας, ο Πάτρικ Λη Φέρμορ περιγράφει την αυστηρή στοχαστική ζωή των μοναχών και την άχρονη ομορφιά του μοναστικού τους περιβάλλοντος. Στα περιστασιακά αποτραβήγματα του από τον κόσμο, ο κορυφαίος ταξιδιωτικός συγγραφέας αποτυπώνει αβίαστα τη γαλήνια μοναξιά και τη γοητεία των μοναστηριών ως μια αναπάντεχη υπερφυσική ευλογία.

Απολαυστικό... Ένα θαυμαστό ταξιδιωτικό βιβλίο κι ένα λαμπρό κείμενο εξερεύνησης του ανθρώπου.

New Statesman

Η ενδοσκόπηση, η ιστορία και το ρεπορτάζ βρίσκουν τη θέση τους σε αυτό το ισορροπημένο και διαυγές βιβλίο.

The Sunday Times

ISBN:978-618-03-2746-5

9 786180 327465

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 82746

metaixmio.gr